

คำนำ

จากสภาพปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นทั้งด้านความขัดแย้ง ประชาชนไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาความเหลื่อมล้ำ ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่สั่งสมมาเป็นเวลายาวนาน ประกอบกับประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเนื่องจากระบบกฎหมายของไทยยังไม่ครอบคลุม ล้าสมัย ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหายาเสพติดที่แพร่กระจายในวงกว้าง และปัญหาอาชญากรรมที่มีความสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น

ด้วยเหตุนี้ รัฐบาล ภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี จึงได้มอบหมายภารกิจสำคัญ ให้กระทรวงยุติธรรม โดยมีพลเอกไพบูลย์ คุ้มฉายา ในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของ คสช. และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นผู้รับผิดชอบแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้สำเร็จลุล่วง โดยกำหนดเป็นนโยบายและยุทธศาสตร์สำคัญ ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑. การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ๒. ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการป้องกันการกระทำผิด ๓. ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ๔. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ และ ๕. ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

จากนโยบายได้ดำเนินการไปสู่การปฏิบัติด้วยความรวดเร็วและเป็นรูปธรรม จนมีความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จ ดังปรากฏผลสัมฤทธิ์ใน ๖ ด้าน คือ ๑. ลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม พัฒนาระบบช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย และช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ๒. การสร้างสังคมแห่งความปลอดภัย โดยปฏิรูปการฟื้นฟูผู้กระทำผิด เพื่อคืนคนดีสู่สังคม ๓. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด โดยมุ่งเน้นสร้างภูมิคุ้มกันในกลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษาการบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดเพื่อไม่ให้หวนกลับไปเสพซ้ำ ๔. ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ โดยมุ่งเน้นร่วมมือกับหน่วยงานทุกภาคส่วนและภาคประชาชนเพื่อการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ๕. การสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยปรับปรุงการบริหารจัดการในการบังคับคดีเพื่อให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ๖. การพัฒนากฎหมายของประเทศ เพื่อให้ทันสมัยเข้ากับสถานการณ์ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นด้วยความมุ่งมั่นของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่ต้องการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญด้านต่าง ๆ

ดังนั้น กระทรวงยุติธรรม จึงได้จัดทำเอกสารฉบับนี้ขึ้นมาเพื่อใช้ประกอบการแถลงผลงานที่สำคัญตามนโยบายรัฐบาลในรอบ ๖ เดือน ตลอดจนสะท้อนให้เห็นว่า “ยุติธรรมก้าวหน้า” เพื่อให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรม กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย มีราคาถูก ที่สำคัญคือ ประชาชนเกิดความไว้วางใจและเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะนำไปสู่การอำนวยความสะดวกที่เป็นธรรมที่มีประสิทธิภาพ ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมและความปลอดภัยในสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

กระทรวงยุติธรรม
เมษายน ๒๕๕๘

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ผลงานสำคัญของกระทรวงยุติธรรม ตามนโยบายของรัฐบาลรอบ ๖ เดือน

จากการวิเคราะห์ถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในช่วงก่อนเหตุการณ์ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ นั้น ทุกฝ่ายต่างก็มีบทสรุปตรงกันว่า ความเห็นต่างที่เกิดขึ้นและนำไปสู่ความขัดแย้งอย่างรุนแรงนั้น ส่วนหนึ่งมีที่มาจากความไม่เป็นธรรมและความเหลื่อมล้ำทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่สั่งสมมาเป็นเวลายาวนาน

ประกอบกับการที่ประชาชนบางส่วนยังไม่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเนื่องจากระบบกฎหมายของไทยยังไม่ครอบคลุม ลำสมัยและถูกมองว่าเอื้อประโยชน์ให้แก่คนรวย รวมทั้งยังถูกซ้ำเติมด้วยปัญหาทุจริตคอร์รัปชันอย่างกว้างขวาง พร้อมกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินอันเนื่องมาจากปัญหาอาชญากรรมและอาชญากรรมที่เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน

ด้วยเหตุนี้ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ภายใต้การนำของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ผู้บัญชาทหารบก และหัวหน้า คสช. ในเวลานั้น ได้เข้ามารักษาความสงบเรียบร้อยในสังคม พร้อมจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาบริหารควบคู่กับการปฏิรูปประเทศครั้งใหญ่ ด้วยการแต่งตั้งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) สภาปฏิรูปแห่งชาติ (สปช.) และกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาเพื่อแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งต่างๆของคนไทยในทุกมิติ สภาพดังกล่าว จึงเป็นโจทย์สำคัญของรัฐบาลที่จะเข้ามาแก้ปัญหาเพื่อคืนความสุขให้แก่ประชาชนจะต้องดำเนินการ

ทั้งนี้ รัฐบาลมอบหมายภารกิจสำคัญให้กระทรวงยุติธรรมโดยมีพลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา ในฐานะหัวหน้าฝ่ายกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของ คสช. และตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รับผิดชอบขับเคลื่อนภารกิจข้างต้นให้สำเร็จลุล่วง โดย กำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำคัญ ๕ ด้าน ประกอบด้วย ๑. การอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ๒. ด้านการพัฒนาพฤตินิสัย แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด และการป้องกันการกระทำผิด ๓. ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ๔. ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐและ ๕. ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

ด้วยความร่วมมือร่วมใจของข้าราชการกระทรวงยุติธรรมและหน่วยราชการอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้ภายในระยะเวลา ๖ เดือน นโยบายต่างๆของรัฐบาล ที่มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมขับเคลื่อน มีความก้าวหน้าและประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก ไม่เพียงแต่เข้าถึงและตรงใจพี่น้องประชาชนเท่านั้น แต่สามารถทำให้ชาวบ้านจับต้อง สัมผัส และเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมได้อย่างเป็นรูปธรรม ใน ๖ ด้าน ดังนี้คือ

๑. การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม

๑.๑ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรม

เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วประเทศ กระทรวงยุติธรรมซึ่งมีสมาชิกเครือข่ายยุติธรรมชุมชน จำนวน ๖๙,๒๘๖ คน จึงได้บูรณาการร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยศูนย์ดำรงธรรม จัดตั้ง “ศูนย์ยุติธรรมชุมชน” นำร่องในที่ตั้งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๓๑๒ ศูนย์ในพื้นที่ ๑๘ จังหวัด และมีแผนจะจัดตั้งต่อเนื่องให้ครบทุกตำบลจำนวน ๗,๒๕๖ ศูนย์

ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ว่าด้วยการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ร่วมกับสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงมหาดไทย เพื่อส่งเสริมการดำเนินงานของศูนย์ดำรงธรรมในจังหวัด ในการรับเรื่องร้องเรียน ร้องทุกข์

ให้บริการข้อมูลข่าวสาร ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะให้แก่ประชาชน รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานของ ศูนย์ยุติธรรมชุมชน และเครือข่ายยุติธรรมชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการของรัฐได้อย่างทั่วถึง เป็นธรรม และเสมอภาค

๑.๒ การให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมโดยการพัฒนากระบวนการช่วยเหลือประชาชน

ทางกฎหมาย

กระทรวงยุติธรรมได้ให้การช่วยเหลือเงินและค่าใช้จ่ายจาก “กองทุนยุติธรรม” ให้ประชาชน เพื่อเป็นประกันตัว เป็นค่าจ้างทนายความ ค่าธรรมเนียมศาล การตรวจพิสูจน์ และอื่นๆ จำนวน ๕๗๓ ราย รวมเป็นเงิน ๘๓ ล้านบาทและช่วยเหลือเหยี่ยวาผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา ผู้เสียหาย ๕,๒๕๘ ราย จำเลย ๖๙ ราย รวมเป็นเงิน ๒๘๖ ล้านบาท

- คลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่น

คลินิกให้คำปรึกษาเด็กและครอบครัวอบอุ่นเป็นการดำเนินการของกรมพินิจฯ ตามนโยบายของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบาย นายกรัฐมนตรีที่จะมอบของขวัญปีใหม่ ๒๕๕๘ ให้กับประชาชน ซึ่งจากผลการดำเนินงานจากคลินิกให้คำปรึกษา ของหน่วยงานทั่วประเทศ จำนวน ๙๖ แห่ง รูปแบบการให้บริการมีทั้งให้คำปรึกษารายบุคคล ครอบครัว และนำ เรื่องกฎหมายและประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่ต้นปีจนถึงปัจจุบันมีผู้มารับบริการกว่า ๗๐๐ ราย กว่า ร้อยละ ๕๐ ที่พ่อแม่มาขอรับคำปรึกษาเป็นปัญหาพฤติกรรมของลูก (ยาเสพติดการเรียน การใช้ชีวิตประจำวัน) รองลงมาเป็นปัญหาด้านกฎหมาย ร้อยละ ๓๐ ปัญหาครอบครัว ร้อยละ ๑๔

ซึ่งปัญหาพฤติกรรมหากได้รับการแก้ไขตั้งแต่เบื้องต้นจะช่วยให้ลดจำนวนการกระทำผิดของเด็ก และเยาวชนที่จะเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้ ครอบครัวสงบสุข สังคมปลอดภัยยิ่งขึ้น

- การเปิดสถานแรกรับ

สถานแรกรับ เป็นสถานที่สำหรับควบคุมตัวเด็กและเยาวชนระหว่างพิจารณาคดี ซึ่งอยู่ใต้กำกับ ของสถานพินิจฯ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนกระทำผิด เมื่อถูกดำเนินคดีและศาลไม่อนุญาตให้ปล่อยชั่วคราว ศาลจะมีคำสั่งให้ควบคุมตัวที่สถานแรกรับ ซึ่งปัจจุบันทั่วประเทศ มีสถานพินิจฯ ครบ ๗๗ จังหวัด แต่มีสถานพินิจฯ เพียง ๓๓ จังหวัด ที่มีสถานแรกรับสำหรับควบคุมเด็ก อีก ๔๔ จังหวัด ไม่มีสถานแรกรับเพื่อความเป็นธรรมและเท่าเทียม เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดควรได้รับการควบคุมในจังหวัดของตนเอง เพื่อพ่อแม่จะได้เยี่ยมบุตรหลานได้สะดวก อีกทั้งครอบครัวและชุมชนสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการแก้ไขบำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน เป็นการอำนวยความสะดวกยุติธรรมลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งกรมพินิจฯ มีนโยบายเปิดสถานแรกรับ ให้ครบทุกแห่งทั่วประเทศ ปัจจุบันได้เปิดสถานแรกรับ เพิ่มจำนวน ๑๐ จังหวัด

๑.๓ การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส

เพื่อเป็นการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ได้มีการดำเนินการเพื่อพิสูจน์สัญชาติคืนสิทธิให้กับประชาชน โดยการเพิ่มชื่อในทะเบียนราษฎร ด้วยการจัดเก็บสารพันธุกรรม (DNA) ร่วมกับกระทรวงมหาดไทยในพื้นที่อำเภอ แม่เอย จังหวัดเชียงใหม่ และอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ทำให้บุคคลดังกล่าวสามารถเข้าถึงการให้บริการ พื้นฐานของรัฐได้

นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาการปฏิบัติงานการตรวจพิสูจน์และการจัดการข้อมูล ด้านนิติวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑๙๗ เรื่อง ๑,๔๒๗ รายการ และโครงการนิติวิทยาศาสตร์เพื่อสนับสนุนการอำนวยความสะดวกธรรมชาติจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยการตรวจพิสูจน์และการจัดการข้อมูลด้านนิติวิทยาศาสตร์ จำนวน ๑๕๘ ครั้ง

๑.๔ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษและองค์กรอาชญากรรม

มีการดำเนินการยึดอายัดทรัพย์สินอดีตประธานกรรมการสหกรณ์เครดิตยูเนียนคลองจั่น จำกัด กับพวก มูลค่าประมาณ ๑๐,๐๐๐ ล้านบาทการจับกุมขบวนการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ โดยมีพฤติการณ์ หลอกลวงและบังคับคนไทยไปทำงานในเรือประมงในน่านน้ำต่างประเทศ รวมทั้งมีการหารือแนวทางความร่วมมือกับองค์กรเอกชนท้องถิ่นในการช่วยเหลือลูกเรือ(เกาะอำบน ประเทศอินโดนีเซีย และการจับกุมชาวอิหร่านซึ่งอาศัยอยู่ไทย นาน ๒๐ ปี ปลอมหนังสือเดินทาง เพื่อค้ามนุษย์ ลักลอบขนคนไทยไปยังประเทศที่สาม

๒. ด้านการสร้างสังคมแห่งความปลอดภัย

กระทรวงยุติธรรมได้ปฏิรูปการฟื้นฟูผู้กระทำผิด โดยมีการเสนอแก้ไขกฎหมายพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ และพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ....

การเสนอยกร่างพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ... ถือเป็นการยกเครื่องกลไกบริหารจัดการงานราชทัณฑ์ ใน ๒ มิติ คือ ๑) การปรับปรุงโครงสร้างและระบบการทำงานราชทัณฑ์ และ ๒) การปรับปรุงโครงสร้างระบบพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงระบบการบริหารจัดการ การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดและสิ่งของต้องห้าม การพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง การคุ้มครองสิทธิผู้ต้องขัง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนและมาตรการทางเลือกแทนการจำคุก เพื่อเติมเต็ม พ.ร.บ. ราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๗๙ ให้ครอบคลุมทุกๆ ด้านของระบบการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด ตลอดจนเป็นการสร้างมาตรฐานใหม่ในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะงานด้านราชทัณฑ์ที่มุ่งเน้นการพัฒนากระบวนการแก้ไขฟื้นฟู การแก้ไขปัญหา ยาเสพติดในเรือนจำ ผู้ติดยาเสพติดได้รับการบำบัดฟื้นฟู และป้องกันการกลับไปเสพยาและกระทำผิดซ้ำ ซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญคือ สังคมปลอดภัยมากยิ่งขึ้น จากการที่ผู้กระทำผิดอยู่ภายใต้ระบบการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ และรัฐบาลสามารถใช้ประโยชน์จากการที่สังคมปลอดภัยในการพัฒนาศักยภาพของประเทศในด้านต่าง ๆ ได้อย่างเต็มที่ สามารถเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่ประเทศไทยต่อไป

การเสนอยกร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ... มีการปรับปรุงบทบัญญัติให้อำนาจศาลสามารถสั่งให้พนักงานคุมประพฤตีสืบเสาะและพินิจได้ทุกคดีไม่เฉพาะแต่ความผิดเล็กน้อย เพื่อให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจได้อย่างเหมาะสมและเป็นการบูรณาการกฎหมายการบริหารจัดการงานคุมประพฤติของประเทศในระบบงานยุติธรรม โดยกรมคุมประพฤติเป็นหน่วยงานหลัก ในการคุมประพฤติผู้กระทำผิดในชุมชน พัฒนาระบบงานงานคุมประพฤติให้มีกฎหมายรองรับกลไกในการทำงานที่ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้งมีมาตรการเสริมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่หลากหลาย เช่น การจัดตั้งบ้านสงเคราะห์ (Halfway House) การดำเนินการเพื่อสร้างความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นต้น และยังส่งเสริมให้ประชาชนและภาคเอกชน อาสาสมัครคุมประพฤติ เครือข่ายต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชนมากขึ้น

เพื่อเป็นการสร้างสังคมแห่งความปลอดภัยอย่างยั่งยืน และกระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุมประพฤติ ได้ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุนเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้กระทำผิด โดยการจัดฝึกอาชีพให้กับ ผู้รับบริการที่อยู่ในความดูแลของกรมคุมประพฤติ จำนวน ๓,๗๘๑ ราย พัฒนาทักษะด้านการประกอบอาชีพ จำนวน ๑๘๕ ราย รวมทั้งการรองรับประกอบอาชีพ จำนวน ๔๔๘ ราย และจัดกิจกรรมการให้ความช่วยเหลือ ด้านการเงินและแหล่งทุน ฯลฯ โดยการสนับสนุนให้การศึกษาต่อ จำนวน ๗๖๘ ราย การประกอบอาชีพ จำนวน ๑,๐๓๙ ราย รวมทั้งการจ้างงานผู้กระทำผิดในระบบงานคุมประพฤติเพื่อประกอบอาชีพในสำนักงาน คุมประพฤติ และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด จำนวน ๒๒๗ ราย โดยจัดทำโครงการคืนคนดีสู่สังคมเป็น โครงการนำร่องเชิงสัญลักษณ์ที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่า ศักยภาพของผู้ที่เคยพลาดพลั้งกระทำความผิด ความตั้งใจในการที่จะกลับตัวกลับใจที่จะเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยปี พ.ศ. ๒๕๕๗ มีการจ้างงานผู้ที่เคยกระทำผิดจาก กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน ๗๐๖ ราย ซึ่งโครงการดังกล่าวจะมี ส่วนช่วยในการสนับสนุนและกระตุ้นให้เกิดการกระจายรายได้ โดยคิดเฉลี่ยต่อคน คนละ ๘,๐๐๐ บาท/เดือน คิดเป็นเงินงบประมาณที่นำไปหมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจ จำนวนประมาณ ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ห้าสิบล้านบาท)

มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดในชุมชน จำนวนทั้งสิ้น ๒๐๕,๖๒๙ ราย โดยจำแนก เป็นผู้ถูกคุมความประพฤติ จำนวน ๑๑๔,๑๙๖ ราย และผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับ บำบัด จำนวน ๙๑,๔๓๓ ราย รวมทั้ง จัดทำหลักสูตรฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแบบควบคุมตัว เพื่อให้ สถานฟื้นฟูมีมาตรฐานเดียวกันทุกแห่ง มีการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ต้องขังติดยาเสพติดในรูปแบบโรงเรียนวิวัฒน์ พลเมืองราชทัณฑ์ โดยนำกระบวนการลูกเสือเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการดำเนินงาน จำนวน ๓,๗๔๕ ราย โดยกรมราชทัณฑ์ได้จัดพิธีสวนสนาม ทบพวนคำปฏิญาณและสาบานตนเป็นพลังแผ่นดินของลูกเสือวิวัฒน์พลเมือง ณ พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม จำนวน ๒,๗๔๓ คน นอกจากนี้ยังมีการนำเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์มา ใช้กับผู้กระทำผิดในระบบงานคุมประพฤติ (EM) จำนวน ๘๗๔ ราย

ในส่วนการทำงานบริการสังคมแบบรายบุคคลนั้น มีจำนวน ๘๖,๒๒๖ ราย โดยแยกเป็น ผู้ถูกคุมความประพฤติ จำนวน ๖๑,๗๕๒ ราย ผู้เข้ารับฟื้นฟูฯ จำนวน ๒๔,๑๔๒ ราย และผู้กระทำผิดที่ทำงาน บริการสังคมแทนค่าปรับ จำนวน ๓๒๖ ราย

๓. ด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

ภาพรวมของนโยบายในด้านนี้ เน้นทิศทางการดำเนินงานป้องกัน โดยการสร้างภูมิคุ้มกัน กลุ่มเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา สถานประกอบการ การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดในระบบบังคับบำบัดและ ระบบต้องโทษตลอดจนการติดตามและการให้ความช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดไม่ ให้ หวนกลับไปเสพยา โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ การปราบปรามยาเสพติด

๓.๑.๑ ความร่วมมือในด้านการปราบปรามกับต่างประเทศ

ได้ดำเนินการยกระดับความร่วมมือในการปราบปรามกับต่างประเทศจากความร่วมมือระดับ หน่วยงานมาเป็นความร่วมมือระดับประเทศ โดยเน้นการแก้ปัญหาพื้นที่ผลิตยาเสพติด การลักลอบขนสาร เคมีภัณฑ์ และการดำเนินการทางทหารชาย ภายใต้อำนาจสำคัญ เช่น โครงการแม่น้ำโขงปลอดภัย ๔ ประเทศ (จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย) โครงการพัฒนาทางเลือกเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนไทย - เมียนมา และความร่วมมือ

ระหว่างประเทศว่าด้วยสารตั้งต้น เคมีภัณฑ์ และสารที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ร่วมกับองค์การสหประชาชาติ ซึ่งจากความร่วมมือดังกล่าว มีผลปฏิบัติการ อาทิ จากปฏิบัติการแม่น้ำโขงปลอดภัย๔ ประเทศ (จีน สปป.ลาว เมียนมา ไทย) ได้ดำเนินการตั้งจุดตรวจ/จุดสกัด การปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่เป้าหมายฯ จำนวน ๑,๕๐๐ ครั้งจับคดี ยาเสพติดจำนวน ๓,๐๖๒ คดีผู้ต้องหาจำนวน ๓,๓๙๘ คน ของกลางยาบ้าจำนวน ๒๕,๘๘๔,๕๘๐ เม็ด ไอซ์ ๕๒.๕๔ กิโลกรัม เฮโรอีน ๑,๕๕๖.๙๗ กิโลกรัมฝิ่น ๑๗๙.๐๕ กิโลกรัม กัญชา ๐.๐๑ กิโลกรัม กาเฟอีน ๘,๑๕๓ กิโลกรัม สาร Methylenechloride ๒๐ ตัน ซูโดอีเฟดรีน ๒๙๓ กิโลกรัม กากฝิ่น ๐.๐๕ กิโลกรัม มอร์ฟีน ๔๘.๙ กิโลกรัม สารเคมีอื่นๆ ๑๐,๓๐๐ กิโลกรัม ผงแป้งสีขาว ๒๐๐ กิโลกรัม เงินหยวน ๓,๒๗๑,๙๐๐ หยวน เงินจัด ๖,๖๐๐,๐๐๐ จัด เงินไทย ๑๖,๖๔๐ บาท ยานพาหนะ ๒๘ คัน จักรยานยนต์ ๔๑ คันอาวุธปืน ๑๒ กระบอก และ กระสุน ๙๕๕ นัด โดยสามารถยึด/อายัดทรัพย์สินได้ รวมมูลค่า ๑๑๖,๙๙๘,๑๕๙ บาท

นอกจากยาเสพติดและทรัพย์สินที่ยึดเป็นของกลางได้แล้ว ยังพบสารตั้งต้นและสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดได้ อาทิ สาร Methylenechloride ๒๐ ตัน ซูโดอีเฟดรีน ๒๙๓ กิโลกรัม สารเคมีอื่นๆ ๑๐,๓๐๐ กิโลกรัม ผงแป้งสีขาว ๒๐๐ กิโลกรัม ซึ่งคาดว่าจะสามารถผลิตยาบ้าได้ จำนวน ๑๖๗.๑๗๕ ล้านเม็ด

๓.๑.๒ การปราบปรามภายในประเทศ

มีการบูรณาการการปฏิบัติของฝ่ายพลเรือน ตำรวจ และทหาร ทั้งในด้านการสกัดกั้นโดยมีแผนปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดตามเส้นทางคมนาคม การปราบปรามการแพร่ระบาด การดำเนินการตามเรื่องร้องเรียน การสืบสวนทางการเงิน การเอาผิดกับเจ้าหน้าที่รัฐที่ไปทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และการปราบปรามการแพร่ระบาดยาเสพติดในเรือนจำ โดยมีผลการดำเนินการรอบ ๖ เดือน ดังนี้

- จับกุมคดียาเสพติด จำนวน ๑๔๑,๘๐๙ คดี ผู้ต้องหาจำนวน ๑๕๐,๗๐๖ คน ของกลางยาเสพติดยาบ้า จำนวน ๒๕,๒๑๒,๕๗๕ เม็ด เฮโรอีน จำนวน ๒๔.๖๑ กิโลกรัม ไอซ์ ๖๕๒.๖๖ กิโลกรัม กัญชา ๙,๕๓๑.๑๗ กิโลกรัม โดยสามารถดำเนินคดีข้อหาสมคบ จำนวน ๒๙๖ คดี ผู้ต้องหาจำนวน ๘๘๘ คน และยึดทรัพย์สินได้ จำนวน ๑,๐๗๕ ราย มูลค่าทรัพย์สิน ๔๘๑.๙๓ ล้านบาท

- สำหรับการดำเนินการกับข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่รัฐ สามารถดำเนิน จับกุม จำนวน ๗๖ รายจากข้อร้องเรียนจำนวน ๒๘๕ ราย และ

- การสกัดกั้นและจับกุมตรวจค้นเรือนจำทัณฑสถาน ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ ถึง ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๘

รายการ	สกัดกั้นก่อน เข้าเรือนจำ	พบภายใน เรือนจำ	รวม
โทรศัพท์ (เครื่อง)	๕๐	๑,๓๖๖	๑,๔๑๖
ซิมการ์ด (อัน)	๒๘	๖๗๖	๗๐๔
ยาบ้า (เม็ด)	๓,๒๔๗	๗,๒๗๓	๑๐,๕๒๐
ไอซ์ (กรัม)	๑๖.๗๖	๘๐๐.๗๙	๘๑๗.๕๕

๓.๒ การป้องกันยาเสพติด

นับเป็นรัฐบาลแรกที่ได้ให้ความสำคัญกับงานป้องกันยาเสพติดโดยเริ่มสร้างภูมิคุ้มกันตั้งแต่เด็กปฐมวัย โดยการสร้างทักษะให้กับเด็กอนุบาลในโรงเรียนอนุบาล และศูนย์เด็กเล็กทั้ง ๕๐,๐๐๐ แห่ง จำนวน ๒.๖ ล้านคน

สำหรับเยาวชนในสถานศึกษา กลุ่มอื่นได้มีการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกัน/เฝ้าระวังปัญหาเสพติดในสถานศึกษา จำนวน ๓,๐๐๑ แห่ง โดยจัดให้มีวิทยากรให้ความรู้เพื่อป้องกันปัญหาเสพติดในกลุ่มนักเรียน ชั้น ป.๑-ป.๖ ทั่วประเทศ เพื่อให้เยาวชนได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกัน จำนวน ๙๗๙,๓๘๑ คน และ การจัดตั้งหน่วยลูกเสือต้านภัยยาเสพติดในสถานศึกษา ๔,๕๙๕ แห่ง จำนวน ๒๕๙,๐๑๒ คน

นอกจากนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ยังได้ดำเนินการจัดโครงการ ๔ โครงการ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ในเด็กและเยาวชนเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ ๕ รอบ ๒ เมษายน ๒๕๕๘ ดังนี้

๑. โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อนสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ดำเนินการช่วงเดือน เมษายน ๒๕๕๘ ในพื้นที่ ๑๐ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอ่างทอง ชลบุรี นครราชสีมา ขอนแก่น เชียงใหม่ พิษณุโลก สมุทรสาคร สุราษฎร์ธานี สงขลา และกรุงเทพมหานคร จังหวัดละ ๖๐ รูป รวมทั้งสิ้น ๖๐๐ รูป

๒. โครงการค่ายศาสนธรรมสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้น ป.๕ - ป.๖ ดำเนินการช่วงเดือนเมษายน ๒๕๕๘ ในทั้ง ๗๗ จังหวัด จังหวัดละ ๑๐๐ คน รวมทั้งสิ้น ๗,๗๐๐ คน

๓. โครงการประกวดสุดยอดภาพถ่ายกิจกรรมป้องกันยาเสพติด พร้อมแต่งกลอน ๘ สุภาพ จำนวน ๔ บท โดยกำหนดให้มีการตัดสินสุดยอดภาพถ่ายในวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๘ และกำหนดจัดพิธีมอบรางวัล ในวันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๘ (วันต่อต้านยาเสพติดโลก)

๔. โครงการต้นไม้แห่งความดีและใบปณิธานต่อต้านยาเสพติด โดยสำนักงาน ป.ป.ส. กำหนดให้ ปปส. ภาค จัดต้นไม้แห่งความดีภาคละ ๑ ต้น จำนวน ๑๐ ภาค แต่ละต้นจะมีใบปณิธานของเยาวชนสมาชิก คอ.ปส.ย. รวม ๒,๔๙๘ ใบ รวมทั้งสิ้น ๒๔,๙๘๐ ใบ เพื่อทูลเกล้าถวายต้นไม้แห่งความดี จำนวน ๑๐ ต้น และสมุดรายชื่อเยาวชนผู้เขียนใบปณิธานทั้ง ๒๔,๙๘๐ คน

นอกจากเยาวชนแล้วยังมีการป้องกันในกลุ่มแรงงานในช่วง ๖ เดือน ได้ดำเนินการตามกิจกรรม โรงงานสีขาวแล้วในสถานประกอบการ ๕๘๖ แห่ง และกลุ่มประเภททั่วไปโดยผ่านกลไกกองทุนแม่ของแผ่นดิน ใน ๖ เดือนได้ตั้งกลไกภาคประชาชนแล้วทั้งสิ้น ๒,๕๐๕ หมู่บ้าน

กรมพินิจฯ นำนวัตกรรมมาใช้ในการป้องปรามและแก้ไขปัญหาเสพติดของเด็กและเยาวชน ในสถานควบคุม ในการตรวจหาสารเสพติดจากเส้นผม ซึ่งการตรวจพิสูจน์หาสารเสพติดจากเส้นผมนี้ จะมีความแม่นยำมากกว่าการตรวจสารเสพติดจากปัสสาวะ และสามารถตรวจพบการเสพยาเสพติดครั้งสุดท้ายเป็นระยะเวลาสี่ปดาร์ หรือเป็นเดือนขึ้นกับความยาวของเส้นผม จึงเหมาะกับการใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาแนวทางในการบำบัดฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยบูรณาการร่วมกับสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

นอกจากนี้ กรมพินิจฯ ยังมีศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นศูนย์ฝึกฯ รูปแบบพิเศษดูแลเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านยาเสพติด รับผิดชอบและเยาวชนจากคำสั่งศาล เป็นเด็กและเยาวชน คดียาเสพติดหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยใช้ระบบการบำบัดด้วยวิธีชุมชนบำบัด (Therapeutic Community เป็นรูปแบบการปรับพฤติกรรม ด้านจิตวิทยา ด้านอารมณ์ ด้านสติปัญญา และด้านจิตวิญญาณ มีการฝึกทักษะ ด้านวิชาชีพและการทำงาน

๓.๓ การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดและผู้ต้องขัง

ในส่วนการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาและผู้ติดยาเสพติด มีการปรับระบบการดำเนินการให้เป็นเอกภาพและรองรับกัน โดยเน้นที่คุณภาพเพื่อให้ผู้เสพยาผู้ติดยาได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานด้านการบำบัดฟื้นฟูผู้เสพยาและผู้ติดยาเสพติดใน ๓ ระบบ ในช่วง ๖ เดือนที่ผ่านมา มีผู้เข้ารับการบำบัดในระบบสมัครใจ จำนวน ๑๙,๐๗๕ คน ระบบบังคับ จำนวน ๔๙,๕๑๔ คน และระบบต้องโทษ จำนวน ๗,๒๙๕ คน นอกจากนี้ยังมีการสร้างและพัฒนาระบบการติดตามผู้ผ่านการบำบัดเพื่อคืนคนดีสู่สังคมอย่างสมบูรณ์ โดยมีผู้ได้รับการติดตาม จำนวน ๑๑๙,๘๐๙ คน ซึ่งได้รับความช่วยเหลือเพิ่มเติม จำนวน ๓,๓๘๓ คน

- การจัดพื้นที่ดูแลเด็กและเยาวชนในศูนย์ฝึกฯ (Zoning)

ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ซึ่งมีการฝึกในการดูแลเด็กและเยาวชนที่ต้องคำสั่งหรือพิพากษาให้เข้ารับการฝึกอบรมจากศาลเยาวชนฯ ปัจจุบันมีศูนย์ฝึกฯ ทั่วประเทศ จำนวน ๑๘ แห่ง โดยไม่ได้มีการแบ่งพื้นที่สำหรับการดูแลเด็กและเยาวชนให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ปัจจุบันกรมพินิจฯ ได้มีการปรับปรุงและปรับภูมิทัศน์ทางกายภาพ แบ่งการจัดการดูแล (Zoning) เป็นพื้นที่แรกรับ พื้นที่การฝึกและอบรม พื้นที่เตรียมความพร้อมก่อนปล่อย พื้นที่สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม และพื้นที่สำหรับกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ โดยได้มีการพัฒนาโปรแกรมบำบัดสำหรับเด็กและเยาวชนที่ประพฤติผิดระเบียบในศูนย์ฝึกและอบรม เพื่อใช้ในการดูแลเด็กและเยาวชนในกลุ่มที่มีปัญหาด้านพฤติกรรม โดยมุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าวได้รับการบำบัดแก้ไข ทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสังคม เพื่อให้เด็กและเยาวชนเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติ พฤติกรรม ที่เหมาะสม และดำเนินโปรแกรมเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะปรับตัว ระยะปรับพฤติกรรม และระยะการประเมิน ในปัจจุบันมีการนำโปรแกรมบำบัดสำหรับเด็กและเยาวชนที่ประพฤติผิดระเบียบในศูนย์ฝึกและอบรม ไปใช้ในหน่วยงานนาร่อง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เขต ๑,๔,๖ และ ๘

๔. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

มุ่งเน้นการประสานงานและบูรณาการกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนเพื่อขับเคลื่อนการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ ในการเสริมสร้างกลไกการบริหารจัดการและนำมาตรการที่จำเป็นต้องการแก้ปัญหามาใช้อย่างครบถ้วนเพื่อให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังและบังเกิดผลเป็นรูปธรรม

ด้านการบริหารจัดการและพัฒนากลไกในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๔.๑ จัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการขับเคลื่อนให้ทุกส่วนราชการต้องปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันการทุจริตในหน่วยงานของตนเอง (ตามที่กฎหมายกำหนด) หากหัวหน้าส่วนราชการละเลยไม่ได้ดำเนินการจะมีความผิดทางวินัย รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เช่น ป.ป.ช., สตง., ป.ป.ท.,

กรมสอบสวนคดีพิเศษ, ป.ป.ง. ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีคำสั่งที่ ๖๙/๒๕๕๗ เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน

๔.๒ เสนอให้มีการนำมาตรการของฝ่ายบริหาร ได้แก่ มาตรการทางปกครอง ทางวินัย มาใช้ในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิด เพื่อให้เห็นผลเป็นรูปธรรมและปรามมิให้เกิดผู้ทุจริตรายใหม่ โดยมีการเสนอรายชื่อผู้ที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ากระทำการทุจริตให้นายกรัฐมนตรีพิจารณาใช้มาตรการโยกย้ายจากจุดที่มีปัญหา

ด้านการปราบปราม

๔.๓ การตรวจสอบกรณีการทุจริตก่อสร้างสนามบินฟุตซอล (งบแปรรูปปี ๒๕๕๕)
สรุปได้ว่า กรณีดังกล่าวเป็นการกระทำร่วมกันโดยมุ่งเน้นการบริหารผลประโยชน์จากงบประมาณ (งบแปรรูป) ที่จัดสรรให้ตามพื้นที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่เป็นกรรมการแปรรูปโดยได้กำหนดขั้นตอน วิธีการ และวางแผนมาแล้วแต่ต้น และเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทและห้างหุ้นส่วนที่มีผู้ถือหุ้นหรือเป็นเครือญาติที่เกี่ยวข้องกับนักการเมือง โดยคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้พิจารณาและมีความเห็นว่ามีมูลความผิดเกี่ยวกับการสมยอมราคาในการเสนอราคาต่อหน่วยงานของรัฐซึ่งอยู่ในอำนาจ ป.ป.ช. และได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณาดำเนินคดีต่อไป

๔.๔ การตรวจสอบการใช้بودหนุนเฉพาะกิจ ระบบส่องสว่างพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar cell) สดตช. และสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ลงพื้นที่สุ่มตรวจสอบการใช้งบประมาณอุดหนุนเฉพาะกิจขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบพฤติการณ์แห่งการกระทำผิดดังนี้

๔.๔.๑ กระบวนการทำคำขอไม่ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบ คือ นายช่างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้เขียนโครงการไม่ดำเนินการสืบราคาจริงก่อนนำเสนอโครงการ อาศัยเพียงใบเสนอราคาของผู้ประกอบการนำมาให้เพื่อประกอบโครงการ จึงทำให้ไม่ได้ราคาที่แท้จริง วิศวกรที่ตรวจสอบโครงการดำเนินการไม่ถูกต้องตามรูปแบบรายการและราคาตามคำสั่งจังหวัด และตามหนังสือสั่งการของกรมส่งเสริมฯ และคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ดำเนินการขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างไม่ถูกต้อง

๔.๔.๒ กระบวนการตรวจสอบ การอนุมัติการจัดซื้อจัดจ้างและงบประมาณไม่ได้ดำเนินการอย่างรัดกุมทั้งในระดับจังหวัดและระดับกรม

๔.๔.๓ พบการจัดซื้อในราคาที่แพงกว่าความเป็นจริง ๕ - ๖ เท่า

๔.๕ การตรวจสอบกรณีบุกรุกทำลายป่าหรือทรัพยากรธรรมชาติ โดยมุ่งเน้นไปที่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปล่อยปละละเลยหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ จนเกิดกระแสรบกวนผืนป่า อุทยานแห่งชาติ หรือที่ดินศปค. และกระตุ้นให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างจริงจัง เช่น กรณีการบุกรุกป่าสงวนในจังหวัดสระบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสตูล จังหวัดนครราชสีมา

๔.๖ การตรวจสอบข้อเท็จจริงและการไต่สวนข้อเท็จจริง สำนักงาน ป.ป.ท. ได้รับเรื่องร้องเรียนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๑ รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๗,๙๙๐ คดี ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเสร็จทั้งสิ้น จำนวน ๙,๔๓๔ คดี และนำเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. แล้ว จำนวน ๙,๐๓๓ คดี โดยมีมติรับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริงทั้งสิ้น จำนวน ๑,๓๑๗ คดี และได้พิจารณามีมติชี้มูลไปแล้ว จำนวน ๑๙๐ คดี

ทั้งนี้ ตั้งแต่เฉพาะช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือนเมษายน ๒๕๕๘ มีจำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. จำนวนทั้งสิ้น ๑,๔๕๕ คดี และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริง จำนวน ๔๐๒ คดี

๔.๗ การตรวจสอบกรณีการจัดซื้อเครื่องออกกำลังกาย และเครื่องนันทนาการของกรมพลศึกษาและกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่ามีข้อพิรุณและความผิดปกติหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับบริษัทคู่สัญญาบางราย รวมทั้งราคาสินค้าบางรายการที่สูงเกินความจริง ถึง ๑๐ เท่าตัว

ด้านการป้องกันการทุจริต

๔.๘ กำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตในโครงการช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อย (ชาวนา) โดย ศอตช. และสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ลงพื้นที่สุ่มตรวจสอบทั้งหมด ๑๔ จังหวัด ได้แก่ กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ พิจิตร เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง พระนครศรีอยุธยา อุบลราชธานี ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ศรีสะเกษ นครสวรรค์ และกรุงเทพมหานคร

พบการกระทำผิด ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนเกี่ยวข้องในการเรียกรับเงินชาวนาเป็นค่ารับรองแบบรายงานผลตามมาตรการใน ๒ พื้นที่ คือ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติรับไว้ไต่สวนข้อเท็จจริงแล้ว และพบปัญหาการขึ้นทะเบียนไม่ถูกต้อง ได้แก่ การแจ้งขึ้นทะเบียนซ้ำซ้อนกับรายอื่น ผู้แจ้งขึ้นทะเบียนไม่ใช่ผู้ทำนาจริง ข้อมูลชื่อ-สกุล และเลขบัตรประชาชนของชาวนาจากกรมส่งเสริมการเกษตรและ ธ.อ.ส. ไม่ตรงกัน และ ธ.อ.ส. จ่ายเงินไม่ถูกต้อง ทั้งนี้ ได้มีชาวนา จำนวนประมาณ ๒๕๐ ราย ขอดอนสิทธิออกไป

๔.๙ สำนักงาน ป.ป.ท. ร่วมกับมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จัดทำโครงการ “ข้าราชการไทยไร้ทุจริต” ขึ้น เพื่อปลูกจิตสำนึกและค่านิยมเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และร่วมกันเป็นเครือข่ายภาครัฐต่อต้านการทุจริต ตลอดจนเป็นกลไกเฝ้าระวังปัญหาการทุจริตในภาครัฐ โดยมีข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่น้อยกว่า ๑๗,๐๐๐ คน จาก ๒๕๒ หน่วยงาน เข้าร่วมเป็นเครือข่าย

๔.๑๐ จัดทำบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกันในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐ โดยสำนักงาน ป.ป.ท. ได้ลงนามในบันทึกข้อตกลงการปฏิบัติงานร่วมกัน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบในส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐกับสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงาน ปงป.ช. และกรมสอบสวนคดีพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา เพื่อบูรณาการประสานความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ โดยมีคณะกรรมการธรรมาภิบาลจังหวัด เข้าร่วมสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนระดับจังหวัดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศไทย

๕. ด้านการสนับสนุนการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ

กระทรวงยุติธรรมได้สนับสนุนการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. ปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๒. ปรับปรุงการบริหารจัดการในการบังคับคดีแพ่งและกระบวนการเกี่ยวกับกฎหมายล้มละลาย เพื่อให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจ

กระทรวงยุติธรรม ให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน หนี้รายย่อย หนี้ธุรกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม SME และหนี้กองทุนเงินให้กู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) ได้ดำเนินการเชิงรุก โดยการจัดตั้งศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดีประจำสำนักงานบังคับคดี ทั่วประเทศ ๑๑๔ แห่ง และมีการทำ MOU กับองค์กรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) บริษัท โตโยต้า ลีสซิ่ง จำกัด เป็นต้น ในรอบ ๖ เดือน มีคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชั้นบังคับคดี โดยมีเจ้าหน้าที่เป็นธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) กองทุนเงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา (กยศ.) สถาบันการเงิน บริษัทบัตรเครดิตกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และบริษัทโตโยต้า ลีสซิ่ง จำกัด จำนวน ๕,๖๙๓ เรื่อง ทุนทรัพย์ ๒,๕๘๙,๖๕๐ ล้านบาท ไกล่เกลี่ยสำเร็จ ๔,๙๒๓ เรื่อง ทุนทรัพย์ ๒,๐๐๗.๓๙๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๔๗ ของเรื่องที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดผลเชิงบวกให้กับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย ทำให้ยุติข้อพิพาทด้วยความรวดเร็ว ไม่ยุ่งยาก ประหยัดค่าใช้จ่าย ช่วยลดปริมาณการบังคับคดี ทำให้คู่กรณีคงความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในระยะยาว มีส่วนช่วยเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจ อำนวยความยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ และสร้างความสมานฉันท์ปรองดองในสังคม

นอกจากนี้ยังมีการจัดมหกรรมขายทอดตลาดทรัพย์สินโดยจัดในวันทำการและวันหยุดราชการ ในสำนักงานบังคับคดีต่างๆ จำนวน ๖ แห่ง ส่งผลให้คดีสามารถผลักดันทรัพย์สินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้เป็นเงินจำนวน ๔๙,๕๗๖ ล้านบาท สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ ๗๗.๐๖ ซึ่งช่วยในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ

ด้านการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการจัดอันดับความยาก – ง่าย ในการประกอบธุรกิจ (Ease of Doing Business) ของธนาคารโลก (World Bank) นั้น มีการศึกษาเกี่ยวกับการบังคับคดีให้เป็นไปตามสัญญาและการแก้ไขปัญหาล้มละลาย เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความเชื่อมั่นของผู้ลงทุน จึงทำการศึกษาขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการอำนวยความสะดวก ต้นทุนค่าใช้จ่าย และกฎหมาย กฎ ระเบียบต่างๆ ของรัฐว่ามีส่วนสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินธุรกิจอย่างไร และประโยชน์ที่ประเทศจะได้รับจากการจัดอันดับ คือ นำผลการจัดอันดับปรับปรุงบรรยากาศให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจทำให้ได้เรียนรู้แนวทางปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของประเทศอื่น และกระตุ้นให้เกิดการปฏิรูป (Reform) และผลักดันโครงการปรับปรุงบริการอย่างชัดเจน และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบังคับคดีให้มากขึ้น โดยพัฒนาช่องทางการให้บริการแก่คู่ความให้สามารถยื่นคำร้องต่างๆ ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-Filing) ได้ และในการจ่ายเงินให้แก่คู่ความผ่านทางระบบ E-Payment การศึกษาโครงการขายทอดตลาดผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ E-Auction และพัฒนา application “LED Property” ในโทรศัพท์มือถือในการค้นหาข้อมูลของทรัพย์ ซึ่งเปิดให้บริการแล้วตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๘ การปรับปรุงระบบงานด้านล้มละลายทางอิเล็กทรอนิกส์ (E-Insolvency) ภายในปีงบประมาณ ๒๕๕๘

๖. ด้านการพัฒนากฎหมายของประเทศ

กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการเร่งรัดการออกกฎหมาย เพื่อให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมได้รับความสะดวกสามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้อย่างทั่วถึง และส่งเสริมความเป็นธรรมและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมายได้มากขึ้น

ขณะนี้กระทรวงยุติธรรมสามารถผลักดันกฎหมายและมีผลบังคับใช้แล้วจำนวน ๑. ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติจราจรทางบก (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๕๕๗ (กำหนดข้อสันนิษฐานขับรถขณะเมาสุรา)

ส่วนกฎหมายที่เหลืออยู่ในขั้นตอนรอการพิจารณาประกาศใช้เป็นกฎหมายต่อไป โดยแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มประเภท กลุ่มประเภทแรกคือร่างกฎหมายที่เข้าสู่กระบวนการของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.)แล้ว (หลังกรม. เห็นชอบในหลักการ/อยู่ระหว่างการตรวจของ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.)) มีทั้งสิ้น จำนวน ๑๓ ฉบับ

ประกอบด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน พ.ศ.๓. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ฉบับที่ ..) พ.ศ.๔. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการสนับสนุนทางการเงินแก่การก่อการร้าย (ฉบับที่ ..) พ.ศ.๕. ร่างพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (สำนักงาน ป.ป.ง) ๖. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต(ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๗. ร่างพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักขังตามประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๘. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการแทนการฟ้องคดีอาญา พ.ศ.๙. ร่างพระราชบัญญัติความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องทางอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ.๑๐. ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่..) พ.ศ. ๑๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (มาตรา ๓๐๙ จัตวา) ๑๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งลักษณะ ๒ ภาค ๔ (บังคับคดี) และ ๑๓. ร่างพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.

ประเภทกลุ่มที่สอง คือ ร่างที่เสนอ กรม.เพื่อพิจารณาและ กระทรวงยุติธรรมกำลังยกร่างมีทั้งสิ้น จำนวน ๒๐ ฉบับ ประกอบด้วย ๑. ร่างพระราชบัญญัติยุติธรรมชุมชน พ.ศ.๒. ร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ.๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ... (ความผิดเกี่ยวกับเพศ) ๔. ร่างพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๕. ร่างพระราชบัญญัติการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ.๖. ร่างพระราชบัญญัติคุมประพฤติ พ.ศ. ๗. ร่างพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๘. ร่างพระราชบัญญัติมาตรการในการปราบปรามผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ๙. ร่างพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ๑๐. ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑๑. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การแจ้งสิทธิผู้เสียหาย) ๑๒. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การปล่อยชั่วคราวบุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทย) ๑๓. ร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การกำหนดโทษระดับกลาง) ๑๔. ร่างพระราชบัญญัติห้ามเรียกดอกเบี้ยเกินอัตรา (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ๑๕. ร่าง พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและ

การหายสาบสูญโดยถูกบังคับ พ.ศ. ๑๖. ร่างพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลย ในคดีอาญา (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ๑๗. ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. (การฟื้นฟูกิจการสำหรับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) ๑๘. ร่างพระราชบัญญัติโนตารี พ.ศ. ๑๙. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการส่งเสริมการให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์ พ.ศ. และ ๒๐. ร่างพระราชบัญญัติข้อมูลสารพันธุกรรมแห่งชาติ พ.ศ.

บทสรุป

จากภาพรวมในระยะเวลา ๖ เดือนที่กระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาลสามารถกล่าวได้ว่า ผลงานที่แสดงให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรมทั้ง ๖ ด้านตามที่ได้กล่าวมานั้น ทำให้กระบวนการยุติธรรมดำเนินไปด้วยความรวดเร็ว ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่าย การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมมีราคาถูกลง เป็นการช่วยอำนวยความสะดวกและเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ สร้างสังคมแห่งปลอดภัยตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกระทรวงยุติธรรม

สำคัญสุดคือชาวบ้านให้ความไว้วางใจว่ากระบวนการยุติธรรมมีความเป็นธรรมที่นำไปสู่ข้อยุติและเกิดการยอมรับให้ได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ ถือเป็นกุญแจสำคัญที่ไขไปสู่การแก้ปัญหาลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคมได้ อันเป็นรากเหง้าปัญหาความขัดแย้งที่เคยเกิดขึ้นมาแล้วนั่นเอง

.....